

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

8. SINIF

1. ÜNİTE FASİKÜLÜ

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

GÜÇLÜ AVRUPANIN DOĞUŞU VE OSMANLI DEVLETİ

20.yüzyıl başlarında Avrupa devletleri siyasi, askeri, ekonomik, kültürel alanlarda güçlü durumdaydılar.

Coğrafi Keşifler
Rönesans
Reform
Aydınlanma Çağı
Sanayi İnkılabı
Fransız İhtilali
gibi gelişmeler Avrupa'nın gelişmesine katkı sağlamıştır.

Coğrafi Keşifler: 15. Yüzyıldan itibaren gerçekleşen Coğrafi keşifler ile birlikte Avrupa devletleri yeni yerler keşfettiler. Yeni ticaret yolları buldular. Keşfettikleri bu yerlerde ki altın gümüş gibi değerli madenleri Avrupa'ya taşıdılar. Bu sayede ekonomik olarak güçlendiler. Coğrafi Keşifler ile birlikte Osmanlı devletinin elinde bulunan İpek ve Baharat yolları önemini kaybetti. Ticareti canlandırmak isteyen Osmanlı yabancı devletlere ticari imtiyazlar (kapitülasyon) verdi. Bu durum Osmanlı devletinin ekonomisini olumsuz yönde etkiledi.

Rönesans: Avrupa'da 16. Yüzyılda bilim, sanat, kültür gibi alanlarda yaşanan gelişmelere Rönesans denir. Bu dönemde yaşanan gelişmeler Avrupa'da bilimsel faaliyetlerin önünü açtı.

Reform: Rönesans'ın yaşanmasıyla birlikte insanlar çevresinde yaşanan olayları sorgulamaya başladı. Yüzlerce yıldır kilisenin ve din adamlarının baskıcı tutumları eleştirilmeye başlandı. Reform sonucunda kilise otoritesini kaybetti. Kilisenin eğitim üzerindeki baskısı son buldu. Eğitim laikleşti.

Aydınlanma Çağı: 18.yüzyılda Avrupa'da bilimsel gelişmeler hız kazandı. Bilim ve teknoloji gelişti. Sanayi İnkılabının temelleri atıldı.

Fransız İhtilali: 1789'da meydana gelen ihtilal ile tüm dünyaya eşitlik, adalet, özgürlük, milliyetçilik kavramları yayıldı. Osmanlı Devleti ve Avusturya-Macaristan imparatorluğu gibi çok uluslu devletler milliyetçilik akımından olumsuz etkilendiler. Milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı Devleti'nin hakimiyetinde yaşayan milletler bağımsızlıklarını kazanmak için isyanlar çıkarttılar. Bu durum çok uluslu bir devlet olan Osmanlı Devleti'nin azınlık sorunlarıyla uğraşmasına, toprak kaybı yaşamasına sebep oldu.

Sanayi İnkılabı: İlk olarak İngiltere'de başlayan sanayi devrimi zamanla diğer Avrupa ülkelerine de yayıldı. Fabrikaların çoğalmasıyla üretim arttı. Ham madde ihtiyacı çoğaldı. Sanayileşen ülkeler zenginleştiler. Ham madde ve pazar arayışı ülkeler arasındaki rekabeti arttırdı. Böylece sömürge yarışı başladı. Osmanlı Devleti ise sanayileşen Avrupa devletlerinin açık pazarı haline geldi.

Osmanlı Devleti Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip edememiş, her alanda Avrupa'nın gerisinde kalmıştır. Fransız İhtilalinin getirmiş olduğu milliyetçilik akımının etkisiyle hakimiyetinde yaşayan milletlerin bölücü isyanlarıyla uğraşmış, toprak kaybına uğramıştır. Sanayi İnkılabı ile birlikte ve kapitülasyonlarında etkisiyle Avrupa'nın açık pazarı haline gelmiş, ekonomisi çökmüştür. Osmanlı Devleti ekonomik sıkıntılarını çözmek için Avrupalı devletlerden borç aldı. Ancak borçları ödeyemeyince 1881 yılında Duyun-u Umumiye(Genel Borçlar idaresi) kuruldu. Duyun-u umumiye Osmanlı'nın gelirlerine el koymuştur. Osmanlı'nın ekonomik bağımsızlığının bittiğini gösterir.

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

Not: Osmanlı Devleti ekonomik sıkıntılarını çözmek için Avrupalı devletlerden borç aldı. Ancak borçları ödeyemeyince 1881 yılında Duyun-u Umumiye(Genel Borçlar idaresi) kuruldu. Duyun-u umumiye Osmanlı'nın gelirlerine el koymuştur. Bu durum Osmanlı'nın ekonomik ve siyasi bağımsızlığının bittiğini gösterir.

OSMANLI DEVLETİ'Nİ KURTARMA ÇABALARI

Tanzimat Fermanı
Islahat Fermanı
Meşrutiyetin İlanı

FİKİR AKIMLARI
Osmanlıcılık
İslamcılık
Batıcılık
Türkçülük

Osmanlı Devleti kötü gidişi durdurmak için batıyı örnek alan ıslahatlar yapmıştır. Ancak ıslahatlar devlet politikası haline gelmediği için, kişilere bağlı kaldığı için ve çıkarları zedelenen zümrelerin engellemeleri sebebiyle başarılı olamamıştır.

Milliyetçilik akımının etkisi ve yabancı devletlerin kışkırtmaları sonucu isyan eden azınlıkları bir arada tutmak ve Avrupalı devletlerin iç işlerimize karışmasına engel olmak için 1839'da Tanzimat Fermanı, 1856'da Islahat Fermanı ilan edildi. Tanzimat ve Islahat Fermanlarının ilan edilmesiyle azınlıkların sahip oldukları haklar yasal güvence altına alındı. Bu sayede azınlıkların ayrılıkçı hareketlerinin önüne geçmek amaçlandı. Ancak yapılan bu faaliyetler yeterli olmadı, azınlıklar ayrılıkçı hareketlere devam etti. Genç Osmanlılar devletin kurtulmasının ve azınlıkların devlete olan bağlılığının sağlanmasının çaresi olarak monarşi yönetiminden meşrutiyet rejimine geçmenin gerektiğini, halkın yönetime katılması gerektiğini savunuyorlardı. Genç Osmanlıların baskısıyla 1876'da I. Meşrutiyet ilan edilerek meşrutiyet yönetim şekline geçildi. Mebusan Meclisi açılarak Kanun-i Esasi (ilk anayasa) ilan edildi. Azınlıklar dahil halkın yönetime katılması sağlandı. Ancak Avrupalı devletlerin iç işlerimize karışmasına engel olunamadığı gibi ayrılıkçı isyanlarda engellenemedi.

Genç Osmanlılar (Jön Türkler): Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ortaya çıkan, Avrupa'da eğitim görmüş, Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirlerden etkilenen, meşrutiyet yanlısı grup.

Öğrenci Notu:

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

FİKİR AKIMLARI

Osmanlıcılık: Osmanlı topraklarında yaşayan herkesi dil, din, ırk ayrımı gözetmeden Osmanlı vatandaşı olarak kabul eden fikir akımıdır. Genç Osmanlılar (Jön Türkler) öncülüğünü yapmıştır. Çağın gereklerine (milliyetçilik akımı) ters düştüğü için başarılı olamamıştır. Balkanlarda çıkan ayrılıkçı isyanlar bu fikir akımının başarısız olduğunu gösterir.

Batıcılık: Osmanlı Devleti'nin her alanda modernleşmesini savunan fikir akımıdır. Bu fikir akımını savunanlar, Osmanlı her alanda modernleşir, Avrupalı devletleri örnek alırsa devletin kötü gidişatının son bulacağına inanmışlardır.

İslamcılık (Ümmetçilik): İslam dünyasını halifenin etrafında toplayarak güçlü bir İslam devleti olmayı hedeflemiştir. (1. Dünya savaşı sırasında Kanal cephesi ile Hicaz Yemen cephelerinde Müslüman Arapların Osmanlı ordusuna karşı düşmanla işbirliği yapması bu fikir akımının başarısız olduğunu gösterir)

Türkçülük: Türkleri tek çatı altında toplayarak, Türk kültürünün geliştirilmesi sayesinde devletin kötü gidişinin durdurulabileceğini savunmuşlardır. En önemli savunucusu Ziya Gökalp'tır.

DÖRT ŞEHİR VE MUSTAFA KEMAL

Selanik, Manastır, İstanbul ve Sofya Mustafa Kemal'in düşünce ve fikir hayatının gelişmesini sağlayan şehirler olmuştur.

Selanik şehri doğduğu ve çocukluğunu geçirdiği şehirdir. Selanik'te farklı milletler bir arada yaşamaktaydı. Avrupa ile demir yolu bağlantısı olan ve önemli limana sahip olan Selanik'te ticaret gelişmişti. Farklı dillerde yayın yapan gazeteler sayesinde Avrupa'da yaşanan gelişmeler yakından takip edilebiliyordu. Özgür bir ortamın hüküm sürdüğü Selanik'te fikirler, düşünceler rahat bir şekilde yayılabiliyordu.

Mustafa Kemal Manastıra idadi (lise) eğitimini almak için geldi. Milliyetçilik akımının etkisinin görüldüğü bir şehirdi. Mustafa Kemal burada edebiyata, şiire ilgi duymaya başladı. Namık Kemal'in şiirleri ile tanıştı. Tarihe ilgisi burada arttı. Vatanseverlik duygusu burada gelişti. Mustafa Kemal'in ilgi alanlarının, kişiliğinin şekillenmesinde Manastır önemli rol oynadı.

İstanbul Osmanlı Devleti'nin başkentiydi. Siyasi, sosyal, ekonomik açıdan önemli yere sahipti. Harp okulunda okumak için İstanbul'a geldi. Harp Akademisini de burada okudu. Öğrencilik yıllarında gazete ve dergiler çıkardı. Arkadaşlarına konferans niteliğinde konuşmalar yaptı. Bütün bunlar liderlik özelliğinin gelişmesine katkı sağladı.

Sofya'ya askeri ateşe (elçilikte görev yapan üst düzey askeri görevli) olarak görevlendirildi. Burada bir Avrupa şehrinde ki toplum hayatını derinlemesine inceleme şansı buldu. Batı ile Doğu toplumları arasında ki farklılıkları gözlemledi. Sofya'da düzenlenen balo ve eğlencelere katıldı. Bu etkinliklerde yabancı diplomatlarla sohbet etti, fikir alışverişinde bulundu. (diplomasi yeteneği kazanmasını sağlamıştır.) Bulgar parlamentosunu (meclis) takip etti. Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sorunlarıyla yakından ilgilendi.

Not: Tevfik Fikret, Namık Kemal, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp yazmış oldukları eserlerle Mustafa Kemal'i vatan sevgisi, milliyetçilik, Türkçülük konularında etkilemişlerdir.

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

MUSTAFA KEMAL'İN ÖĞRENİM HAYATI

19.yüzyıla gelindiğinde Osmanlı Devletinde dini eğitim veren medreseler yaygındı. Bunun yanında Avrupa tarzında eğitim veren modern okullar, azınlıklara ait okullar ve yabancı devletlere ait okullar bulunmaktaydı. Bu okulların müfredatları tamamen farklıydı. Yani Osmanlı Devletinde **eğitim birliği yoktu**. Eğitim birliğinin olmaması farklı eğitim gören gençlerin yetişmesine ve kültür çatışmasına sebep olmuştur.

MUSTAFA KEMALİN EĞİTİM GÖRDÜĞÜ OKULLAR

Mahalle Mektebi
Şemsi Efendi Mektebi
Selanik Mülkiye Rüştiyesi
Selanik Askeri Rüştiyesi
Manastır Askeri İdadisi
İstanbul Harp Okulu
İstanbul Harp Akademisi

Mahalle Mektebi: Mustafa'nın annesi Zübeyde Hanım oğlunun dini eğitim almasını istiyordu. Babası Ali Rıza Efendi modern bir eğitim almasını istiyordu. Annesinin isteği doğrultusunda geleneksel eğitim veren mahalle mektebine başlamıştır.

Şemsi Efendi Mektebi: Babasının isteği doğrultusunda mahalle mektebinden ayrılarak Batılı tarzda modern eğitim veren Şemsi Efendi Mektebine devam etmiştir.

Selanik Mülkiye Rüştiyesi: Annesinin isteği üzerine mülkiye rüştiyesine başladı. Ancak Mustafa asker olmak istediği için annesinden gizli girdiği askeri okul sınavında başarılı olunca bu okulu bıraktı.

Selanik Askeri Rüştiyesi: Mustafa asker olmak istediği için gizlice girdiği sınavda başarılı olarak annesinin de rızasını alarak askeri rüştiyeye kaydoldu. Burada matematik öğretmeni kendisine "Kemal" adını verdi.

Manastır Askeri İdadisi: Sınıf arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyat ve şiire ilgi duydu. Bu durum hitabet yeteneğinin gelişmesini sağladı. Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarihe ilgisi arttı. Fransızcasını geliştirmek için Fransızca dersleri aldı. Yabancı düşünürlerin kitaplarını okumaya başladı. Montesquieu, Voltaire, Jean Jacques Rousseau (Jan Jak Russo) gibi düşünürlerin fikirlerinden etkilendi.

Not: Mustafa Kemal'in askeri idadide (lise) elde ettiği kazanımlar onun çok yönlü bir lider olmasına zemin hazırlamıştır.

İstanbul Harp Okulu: Mustafa Kemal üç senelik eğitimin ardından *teğmen* rütbesiyle mezun oldu.

İstanbul Harp Akademisi: Mustafa Kemal öğrenimine İstanbul Harp Akademisi kurmay sınıfında devam etti. Harp Akademisini *kurmay yüzbaşı* rütbesi ile bitirdi.

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

Mustafa Kemal Harp Akademisini bitirdikten sonra 1905 yılında kurmay yüzbaşı rütbesiyle Şam'a V. Orduya atandı. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu.

31 MART VAKASI:

II. Meşrutiyetin ilanından sonra meşrutiyet karşıtı bazı kişiler 1909'da İstanbul'da bir isyan çıkarttı. İsyanın amacı meşrutiyet yönetimine son vermektir. Rumi takvime göre 31 Mart'ta başlayan bu isyana tarihte 31 Mart Olayı denir. Meşrutiyet yanlıları Selanik'ten yardım istedi. Selanik'ten gelen Hareket Ordusu isyanı bastırdı. Hareket ordusunun komutanlığını Mahmut Şevket Paşa yaparken Mustafa Kemal'de ordunun kurmay başkanlığını yapmıştır. 31 Mart Vakasından sonra İttihat Terakki partisinin yönetimdeki etkinliği arttı.

31 Mart Olayı mevcut rejime karşı çıkmış bir isyandır. Mustafa Kemal'in isyanı bastırması yenilikleri koruduğunu ve meşrutiyete önem verdiğini gösterir.

TRABLUSGARP SAVAŞI: Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, kendisine sömürge elde etmek için Kuzey Afrika'da bulunan Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı Devleti donanması çok zayıf olduğu için deniz yoluyla yardım gönderemedi. Karadan da yardım gönderemedi. Çünkü Mısır üzerinde İngiltere olduğundan dolayı Trablusgarp ile kara yolu bağlantısı bulunmuyordu. Aralarında Mustafa Kemal'inde bulunduğu bazı Osmanlı subayları gönüllü olarak gizli bir şekilde yerel kuvvetleri örgütlemek, İtalya'ya karşı direniş oluşturmak için Trablusgarp'a gitti. Mustafa Kemal Derne ve Tobruk'ta yerli halkı çok iyi bir şekilde örgütleyerek İtalya'ya karşı başarılı oldu. Trablusgarp' da başarılı olamayan İtalya On iki Ada'ya saldırdı. Bu sırada Balkan Savaşlarının da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı. İtalya ile **Uşi Antlaşması** imzalandı. Antlaşmaya göre Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı. Böylece Osmanlı Kuzey Afrika'da ki son toprak parçasını da kaybetti. Ayrıca Balkan savaşları sırasında kaybedileceğı korkusuyla On İki Ada geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.

Mustafa Kemal'in Trablusgarp'a gönüllü gitmesi vatanseverlik kişilik özelliğini gösterir.

Trablusgarp'ta yerli halkı birleştirmesi teşkilatçılık, örgütleyicilik, liderlik özellikleriyle ilişkilidir.

Mustafa Kemal'in burada ki başarısı, tanınmasını sağlamış ve ileride Çanakkale ve Kurtuluş Savaşları için tecrübe edinmesini sağlamıştır.

Trablusgarp Savaşı Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır.

Öğrenci notu:

I. BALKAN SAVAŞI

-Yunanistan
-Bulgaristan
-Sırbistan
Karadağ

- Osmanlı Devleti

Savaşın nedeni:

Fransız İhtilalinin getirdiği milliyetçilik akımının etkisi

Rusya'nın Balkanlarda izlediği Panislavizm politikası

Balkan devletlerinin sınırlarını genişletmek istemesi

Savaşın Sonucu:

Osmanlı ağır bir yenilgi aldı ve Londra Konferansı toplandı.

Midye-Enez hattının batısı Balkan devletlerine bırakıldı.

İstanbul ve Gelibolu dışındaki Trakya toprakları kaybedildi.

Arnavutluk bağımsızlığını kazandı.

Bulgaristan en fazla toprak kazanan devlet oldu.

II. BALKAN SAVAŞI

-Yunanistan
Romanya
-Sırbistan
Karadağ

- Bulgaristan

Savaşın nedeni:

I. Balkan Savaşında Bulgaristan'ın diğer devletlerden daha fazla toprak elde etmesi ve toprak paylaşımında anlaşmazlık yaşanması üzerine diğer devletlerin Bulgaristan'a savaş açması.

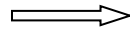
Savaşın Sonucu:

Bulgaristan yenildi.

Balkan devletlerinin Bulgaristan'a saldırmasını fırsat bilen Osmanlı, Bulgaristan'a savaş açarak Edirne ve Doğu Trakya'yı geri aldı.

Arnavutluk Osmanlıdan ayrılarak bağımsızlığını kazanan son Balkan Devleti olmuştur. Bu durum Osmanlı Devletinin üzerinde milliyetçilik akımının olumsuz etkisinin halen sürdüğünü gösterir.

31 Mart vakasından sonra yönetim üzerindeki etkisi artan İttihat ve Terakki partisi I. Balkan savaşındaki yenilgiden sonra Bab-ı Ali Baskını ile hükümeti yıkararak yönetime el koydu.

Mustafa Kemal 31 Mart Olayından sonra ordunun siyasete karışmaması gerektiği ile ilgili görüşlerini sıklıkla dile getirmiştir. Bab-ı Ali Baskını ile İttihat ve Terakki'nin yönetime el koyması Mustafa Kemal'in bu düşüncesinde haklı olduğunu göstermiştir. Ayrıca ordunun siyasete karışması I. Balkan Savaşında ki yenilginin nedenlerinden biridir.

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

ÜNİTE ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1-Mustafa Kemal askeri idadi yıllarında Türk tarihine ilgi duymuş, Türk tarihi ve kültürüyle ilgili çok sayıda eser okumuştur. Mehmet Emin Yurdakul ve Namık Kemal'in şiirleriyle yine idadi yıllarında tanışmıştır.

Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Liderlik vasfı ortaya çıkmıştır.
- B) İnkılapçı kişiliği ön plana çıkmıştır.
- C) Milliyetçilik duygularının gelişmesini sağlamıştır.
- D) Çok yönlü bir kişilik kazanmasını sağlamıştır.

2- Osmanlı Devletinin son dönemlerinde devletin dağılmasını önlemek için bazı devlet adamları ve aydınlar tarafından Osmanlıcılık, Türkçülük, Batıcılık, İslamcılık fikir akımları ortaya atılmıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alınarak;

- I-Fikir akımları devletin kötü gidişini durdurabilmiştir
- II-Farklı yollardan kurtuluş çareleri aranmıştır.
- III-En fazla değer gören fikir akımı İslamcılık olmuştur.

Durumlarından hangisinin gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

3-Genç Osmanlılar azınlıkların devlet yönetimine katılımıyla devletten ayrılmayacağını savunmuş, yönetime baskı yaparak meşrutiyetin ilan edilmesini sağlamışlardır. Genç Osmanlıların çabasıyla ilk Osmanlı parlamentosu açılmış, gayri-müslimler yönetimde söz sahibi olmuş, ilk Türk Anayasası olan Kanun-i Esasi ilan edilmiştir.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında Genç Osmanlıların hangi fikir akımını savundukları söylenebilir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Batıcılık
- C) Türkçülük
- D) İslamcılık

4- Mustafa Kemal, annesi Zübeyde Hanım istemediği halde gizlice askeri rüştiye sınavlarına girerek kazanmış ve annesini razı ederek çok istediği askerlik mesleğine doğru ilk adımını atmıştır.

Yukarıda Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği üzerinde durulmuştur?

- A) Çok yönlülüğü
- B) Teşkilatçılığı
- C) İleri görüşlülüğü
- D) Kararlılığı

5-Mustafa Kemal, İtalya'nın Trablusgarp'a saldırması üzerine gönüllü olarak gazeteci Şerif Bey takma adıyla Trablusgarp'a gitmiş ve burada yerli halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı büyük başarılar kazanmıştır.

Yukarıda verilen bilgiler Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği ile ilişkilidir?

- A) Vatanseverlik - Teşkilatçılık
- B) İleri görüşlülük – Kararlılık
- C) Vatanseverlik – Çok yönlülük
- D) Kararlılık – Açık sözlülük

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

6- Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik şehri farklı ulusların bir arada yaşadığı bir şehirdi. Selanik'te Türkler, Rumlar, Bulgarlar, Ermeniler gibi farklı milletler yaşıyordu.

Bu bilgiler dahilinde aşağıdaki hangi fikir akımının Selanik'te daha fazla etkili olacağı savunulabilir?

- A) İslamcılık B) Milliyetçilik
C) Türkçülük D) Batıcılık

7- Sanayi İnkılabı sonucunda kol gücü yerini makine gücüne bıraktı. Kent merkezlerine çok sayıda fabrika açıldı. Üretim arttı. Üretimin artması ham maddeye duyulan ihtiyacı arttırdı. Sanayileşen devletler ürettikleri ürünleri satmak için pazar arayışına girdi. Devletler arası ekonomik rekabet arttı.

Buna göre

I-Sömürgecilik ortaya çıktı.

II- Üretimde kol gücüne duyulan ihtiyaç azaldı.

III) Köyden kente göçler yaşandı.

yargılarından hangisi ya da hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

8- İstanbul'da meşrutiyet karşıtı grupların kışkırtması sonucu meydana gelen 31 Mart Vakası'nı bastırmak için Selanik'ten gelen Hareket Ordusu'nda Mustafa Kemal kurmay başkanlık görevini almıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

I-Yenilikleri korumaya çalışmıştır.

II-Halkın yönetime katılması durumunu benimsemiştir.

III-Monarşi rejimini geri getirmek istemiştir.

yargılarından hangisi ya da hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

9- Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde geleneksel eğitim veren okulların yanında batılı tarzda eğitim veren okullar da vardı. Azınlıkların açtığı okullar ile birlikte yabancı okullarda faaliyetlerini sürdürüyordu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aynı tarzda eğitim verildiği
B) En iyi eğitimin geleneksel eğitim veren okullarda verildiği
C) Eğitim faaliyetlerini geliştirmek için farklı tarzda okullar açıldığı
D) Eğitim-öğretimde birlik olmadığı

10- Mustafa Kemal'in doğduğu şehir olan Selanik Osmanlı Devleti'nin en önemli şehirlerinden biriydi. Osmanlı'nın batıya açılan penceresi niteliğindedir. Stratejik öneme sahip olan şehrin Avrupa ile demir yolu bağlantısı vardı. Ayrıca işlek bir limana sahipti. Demir yolu bağlantısı ve limana sahip olması şehrin ticaret potansiyelini arttırmıştı. Şehirde Türkler, Rum-

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Fasikülü

lar, Ermeniler, Bulgarlar gibi farklı uluslar bir arada yaşıyordu. Selanik şehrinde özgür bir ortam bulunmaktaydı. Farklı dillerde yayın yapan gazeteler bulunuyordu. Bu sayede Avrupa'da meydana gelen bir gelişme Selanik'te rahatlıkla duyuluyordu.

Yukarıda verilen bilgilere göre Selanik için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çok uluslu bir yapıya sahip olduğu
- B) Ticaretin geliştiği
- C) Osmanlı Devletinin en önemli şehri olduğu
- D) Din ve kültür birliği bulunmadığı

Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların sonuna 'D' yanlış olanların sonuna 'Y' yazınız.

- 1-Azınlıkların isyanlarını önlemek için 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir.(.....)
- 2-31 Mart olayını bastırmak için gelen Hareket Ordusunun başkanlığını Mustafa Kemal yapmıştır.(.....)
- 3-Trablusgarp savaşı Osmanlı Devleti ile İtalya arasında gerçekleşmiştir.(.....)
- 4-Osmanlının dağılışını engellemek için ortaya atılan fikir akımları kötü gidişi durduramamıştır.(.....)
- 5-Mustafa Kemal'in gittiği ilk okul Şemsi Efendi Mektebidir.(.....)

Şam, Doğu Trakya, Uşi, Sofya, Arnavutluk, Reform, Rönesans, Yunanistan

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere yukarıda verilen cümlelerden uygun olanları yazınız.

- 1-Mustafa Kemal'in ilk görev yeridır.
- 2-Osmanlı Devletinden ayrılan son Balkan ülkesi olmuştur.
- 3-Osmanlı devleti II. Balkan Savaşı ileyı geri aldı.
- 4-Trablusgarp Savaşından sonra İtalya ileAntlaşması imzalandı.
- 5-Avrupa'da 16. Yüzyılda bilim, sanat, kültür gibi alanlarda yaşanan gelişmeleredenir.

CEVAP ANAHTARI:A) 1-C 2-B 3-A 4-D 5-A 6-B 7-D 8-A 9-D 10-C

B) 1-D 2-Y 3-D 4-D 5-Y

C)1-Şam 2-Arnavutluk 3-Doğu Trakya 4-Uşi 5-Rönesans